

Μακεδονικά

Τόμ. 18, Αρ. 1 (1978)

Nina V. Sinicina, Maksim Grek v Rossii (= Μάξιμος ο Γραικός στη Ρωσία)

Κωνσταντίνος Κ. Παπουλίδης

doi: [10.12681/makedonika.509](https://doi.org/10.12681/makedonika.509)

Copyright © 2014, Κωνσταντίνος Κ. Παπουλίδης

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Παπουλίδης Κ. Κ. (1978). Nina V. Sinicina, Maksim Grek v Rossii (= Μάξιμος ο Γραικός στη Ρωσία). *Μακεδονικά*, 18(1), 332. <https://doi.org/10.12681/makedonika.509>

Nina V. Sinicina, Maksim Grek v Rossii (=Μάξιμος ὁ Γραικὸς στὴ Ρωσία), Μόσχα, Nauka, 1977, σελ. 332.

Τὸ ἔργο Μαξίμου τοῦ Γραικοῦ, ἡ ἐποχὴ του καὶ ἡ φιλολογικὴ κληρονομία του παρ' ὅλες τὶς μονογραφίες τόσο στὴ Ρωσία ὅπου ἐξῆσε καὶ ἔδρασε, ὅσο στὴν Ἑλλάδα ὅπου γεννήθηκε καὶ τὴν Ἰταλία ὅπου μορφώθηκε, παραμένει ἀνεξάντλητο.

Ἡ μελέτη τῆς N. V. Sinicina εἶναι κυρίως παλαιογραφικοῦ χαρακτήρος. Πρὶν ἀπὸ λίγα χρόνια μὲ τὸ θαυμάσιο ἄρθρο τῆς: Rukopisnaja tradicija sobranij socinenij Maksima Greka. K postanovke voprosa (=Ἡ χειρόγραφη παράδοση στὶς συλλογὲς τῶν ἔργων Μαξίμου τοῦ Γραικοῦ. Συμβολὴ στὴν τοποθέτηση τοῦ προβλήματος), Trudy Otdela Drevnerusskoj Literatury 26 (1971) 259-263, μᾶς ἔδωσε τὶς βασικὲς κατευθύνσεις τῆς σημερινῆς τῆς ἐργασίας. Στὸ πρῶτο κεφάλαιο (σσ. 11-60), τῆς μελέτης αὐτῆς, ἡ συγγρ. ἀσχολεῖται μὲ τὰ παλαιογραφικὰ προβλήματα τοῦ ἔργου Μαξίμου τοῦ Γραικοῦ, στὸ δεύτερο (σσ. 61-145) καὶ στὸ τρίτο (σσ. 146-220) μὲ τὰ βιογραφικὰ τῆς παραμονῆς του στὴ Ρωσία (1518-1555/6). Ἡ ἀξία ὅμως τῆς μελέτης τῆς N. V. Sinicina ἔγκειται κυρίως στὸ Παράρτημα ὅπου (σσ. 221-279) παρουσιάζονται καὶ ἀναλύονται γιὰ πρώτη φορὰ τὰ περιεχόμενα 10 ἀρχαιῶν μονάδων μὲ ἔργα Μαξίμου τοῦ Γραικοῦ.

Τὸ νέο ἔργο τῆς N. V. Sinicina συμπληρῶνει ἀναμφισβήτητα τὶς ἀτέλειες τοῦ ἔργου τοῦ A. I. Ivanov [Literaturnoe nasledie Maksima Greka. Harakteristika, atribucii, bibliografija (=Ἡ φιλολογικὴ κληρονομία Μαξίμου τοῦ Γραικοῦ. Περιγραφή, κατηγορίες, βιβλιογραφία), Λένινγκραντ, Institut Russkoj Literatury, 1969, σσ. 248+2 εἰκ. ἐκτὸς κειμένου. Πρβλ. καὶ βιβλιοκρισίαι K. K. Παπουλίδη, Μακεδονικά 12 (1972) 536-538] καὶ μᾶς δίνει, γιὰ πρώτη φορὰ, μιὰ συστηματικὴ παλαιογραφικὴ μελέτη στὴ φιλολογικὴ κληρονομία τοῦ σοφοῦ ἀγιορείτη μοναχοῦ τοῦ 16 αἰ.

Ἰδρυμα Μελετῶν Χερσονήσου τοῦ Αἵμου

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Κ. ΠΑΠΟΥΛΙΔΗΣ

Κώδιξ Μητροπόλεως Σισανίου καὶ Σιατίστης, ιζ'-ιθ' αἰ., ὑπὸ Νικολάου Ι. Πανταζοπούλου-συνεργασίᾳ Δεσποίνης Τσούρκα-Παπαστάθη, τευχὸς α', Θεσσαλονίκη 1974, 8ο, σελ. κθ'+208.

Ὁ ἀκάματος ἐρευνητὴς τῆς ἱστορίας τοῦ Δικαίου καθηγητὴς Νικόλαος Ι. Πανταζόπουλος ἐγκαινιάζει μὲ τὴν ἐκδοση ὁλόκληρου τοῦ κώδικα αὐτοῦ, ποῦ μᾶς εἶναι γνωστὸς καὶ ὡς κώδικας Ζωσιμᾶ, τὴ νέα σειρὰ ἐκδοσης πηγῶν τοῦ Δικαίου μας, τὰ «Δικαιῶν Μεταβυζαντινὰ Μνημεῖα». Στὴ σειρὰ αὐτῇ, ὅπως μαθαίνουμε ἀπ' τὸν πρόλογο, θὰ ἐκδοθοῦν κώδικες μὲ δικαιοπρακτικὰ ἔγγραφα ἀπ' τὶς περιοχὲς τοῦ βόρειου καὶ ἀπὸδημου Ἑλληνισμοῦ τῶν χρόνων τῆς τουρκοκρατίας.

Στὸν πρόλογο (σσ. θ'-ιε') ὁ καθηγητὴς Πανταζόπουλος ἐπισημαίνει τὴν ἀνάγκη νὰ ἐκδοθοῦν ὁλόκληροι καὶ ὄχι μεμονωμένοι τέτοιοι κώδικες, γιὰ νὰ μπορέσει ὁ ἐρευνητὴς νὰ ἀποκομίσει μιὰ ὅσο τὸ δυνατό πληρέστερη εἰκόνα τῶν πολιτιστικῶν συνθηκῶν ποῦ ἐπικρατοῦν στὸ συγκεκριμένο τόπο καὶ χρόνο. Τονίζει ἐπίσης τὴ μεγάλη ἐθνικὴ σημασία τους, γιὰτὶ μέσα σ' αὐτοὺς φαίνεται ὁ δραματικὸς ἀγῶνας τοῦ ἑλληνικοῦ λαϊκοῦ δικαίου, ποῦ εἶναι ἐκδήλωση τοῦ ἀντιπρωτευτικοῦ συστήματος τῆς κοινοτικῆς καὶ συντεχνιακῆς ὀργάνωσης τοῦ ὑποδοῦλου Ἑλληνισμοῦ, ἐνάντια στὰ ξένα δίκαια ποῦ τοῦ ἐπιβλήθη-καν, τὸ λεγόμενο ἐπίσημο βυζαντινὰ, ποῦ συνεχιζεῖ τὴν παράδοση τοῦ Imperium Romanum, καὶ τὸ ὀθωμανικόν.